

Är svenskar för internationella insatser för att skydda civila – och gäller det alla civila?

Sophia Hatz and Lisa Hultman
Institutionen för freds- och konfliktforskning, Uppsala universitet
21 december 2023

För 12 år sedan bröt kriget i Syrien ut, med förödande konsekvenser för civilbefolkningen. Humanitära kriser i Sudan, Etiopien och Gaza fortsätter att dominera nyhetsrapporteringen. Ändå är de internationella ansträngningarna för att skydda civila märkbart begränsade och bristen på ett starkt offentligt tryck för åtgärder är förbryllande. Vår studie fördjupar sig i denna kritiska fråga i syfte att förstå den allmänna opinionen för skydd av civila i konfliktområden. Vi genomförde ett enkätexperiment i Medborgarpanelen i december 2020. Med ett representativt urval av svenska medborgare undersöker vi individuella preferenser för olika former av skydd för civila, inklusive både militära och icke-militära åtgärder. Genom ett vinjettexperiment baserat på krisen i Syrien studerar vi om stödet för åtgärder att skydda civila beror på kontextuella faktorer som identitet och tillhörighet hos de civila i behov av skydd.

Resultaten visar ett brett stöd för olika skyddsinsatser, med en preferens för icke-militära alternativ. Detta stämmer överens med internationella normer och principer såsom ”ansvar att skydda” och ”skydd av civila”. Men vi finner också bevis på betingade preferenser. Stödet för insatser för att skydda civila minskar när civila förknippas med extremistiska grupper (som offer eller supportrar), vilket kan tillskrivas en känsla av lägre moralisk skyldighet samt ökad hotuppfattning. Att informera respondenter om att det bland de civila som behöver skydd finns många kvinnor och barn påverkar dock inte stödet för insatser nämnvärt. Detta skulle kunna bero på att människor inte uppfattar kvinnor och barn i det specifika fallet som särskilt utsatta, alternativt att en stark svensk jämställdhetsnorm gör att människor inte ser kvinnor som svagare och i större behov av skydd än män. Inte heller informationen att det finns många svenska medborgare i nöd påverkar stödet, vilket kan bero på en uppfattning om att svenska medborgare som befann sig i Syrien var IS-anhängare. Sammantaget tyder resultaten på att uppfattningar om vem som är civil och vem som är värd skyddsinsatser är subjektiva.

Denna forskning har särskild relevans för den svenska allmänheten, eftersom den understryker komplexiteten i normen om skydd av civila och hur den manifesteras i den allmänna opinionen. Även om människor generellt är för att Sverige engagerar sig för att skydda civila, så är detta stöd delvis beroende av vem som är i behov av skydd. Resultaten är viktiga för att förstå drivkrafterna bakom politiskt stöd för att upprätthålla internationella överenskommelser -- särskilt i Sverige, där den allmänna opinionen spelar en central roll för hantering av internationella humanitära kriser.

Läs hela artikeln [här](#).